

Lõputöö lühikokkuvõte

Asutus <i>(eesti ja inglise keeles)</i>	Tallinna Tehnikaülikool Tallinn University of Technology
Õppekava	Majandusteaduskond
Autor	Nikita Pokatilo
Juhendaja	Uno Feldschmidt
Töö pealkiri <i>(eesti keeles)</i>	TSIVIL-JA KRIMINAALVASTUTUS ÄRIÜHINGUTE JUHAUSE LIIKMETELE EESTI SEADUSANDLUSES.
Töö pealkiri <i>(inglise keeles)</i>	Corporative civil liabilities and duties for directors according to Estonia legislation.
Töö lühikokkuvõte <i>(eesti keeles, 1-2 lk)</i>	

...

Juhtorgani liikmel on õigussuhe äriühinguga ning sellest tulenevad kohustused põhinevad seadusel ja lepingul, lisaks saavad tuleneda õigused üldpõhimõtetest, äriühingu põhikirjast, sisemisest töökorraldusest, kõrgema juhtorgani otsustest, kutse- ja tegevusalal kehtivatest äritavadest.

Käesoleva töö eesmärgiks oli käsitleda piiratud vastutusega äriühingu juhtorgani liikme kohustusi ja vastutust Eesti seadusandluse. Uurida välja, millise seaduse järgi juhatuse liikmed vastutavad Eesti seadusandluse ees ning milliseid karistused tulevad seaduse rikkumise korral. Samuti teha analüüs, kas piisavas määras juhatuse liikmed kannavad karistuse ebatäitmisel või vahele jättes mõne seaduse eest. Uurida piiratud vastutusega äriühingute juhtorganite liikmete õigusi, kohustusi ja vastutust äriühingute juhtimisel ning millised on erinevad vastutuse liigid kohustuste rikkumise korral ning kuidas kohtud kohaldavad kehtivat õigust juhatuse liikmete suhtes.

Esimeses peatükis oli tõstetud järgmised teemad nagu hoolsusvastutus, lojaalsusvastutus ning juhatuse liikme õigusevastutus. Autor uuris, et õiguskirjanduses on lojaalsuskohustust peetud juhtorgani liikme keskseks kohustuseks ning hoolsuskohustust ja samuti konfidentsiaalsuskohustust, huvide konflikti vältimise kohustust, konkurentsi keelu järgimise kohustust jms üldise lojaalsuse olulisteks alaosadeks. Võib arvata, et selline eristamine aitab analüüsida lojaalsuse erinevaid aspekte. Autori arvates võib eeltooduga nõustuda. Lojaalsus eeldab seda, et ärijuht on ka hoolas. Vastupidise situatsiooni korral tähendaks mittehoolas olemine iseenesest ka lojaalsuskohustuse rikkumist. Teistpidi on võimalik, et ärijuht täidab nõuetekohaselt hoolsuskohustust, olles samas ühingule ebalojaalne.

Maksuõiguslikult on juhatuse liikme kohustuste aluseks MKS § 8 lg 1, mille järgi äriühingu seaduslik esindaja on kohustatud tagama esindatava maksuseadustest tulenevate rahaliste ja

mitterahaliste kohustuste tähtaegse ning täieliku täitmise. Juhatuse liikme kohustus on hoolitseda esindatava varaga seotud maksualaste kohustuste täitmise eest. Äriühingu seaduslikuks esindajaks on juhatus, kelle suhtes on kehtestatud maksukohustuste täitmise kohustus ning süülise rikkumise korral vastutus maksuvõla tasumata jätmise eest.

Teises peatükis autori poolt oli uurinud vastutus maksukorralduse eest, tsiviil- ja kriminaalvastutus ja oli tehtud ettevõtlusvormide võrdlemine. Autor leidis, et erinevatel ettevõtlaste vormidel on oma nii eeliseid, kui ka puuduseid. Kõige lihtsam avada FIE, sest raamatupidamine on lihtne, minimaalsed kulutused alustamisel, omakapitali nõue puudub. Kõige keerulisem ettevõtlastevorm on aktsiaselts, selle pärast maksumus – AS-i asutamine on suhteliselt kallis, avalik tegevus – aktsiate müümisest huvitatud ettevõttes tuleb valmis olla rahade ja

tegevuse kohta käiva informatsiooni avalikustamiseks, samas võib investoritele mõeldud informatsioon olla kättesaadav ka konkurentidele, juhatuse, nõukogu ja audiitori olemasolu kohustus.

Kolmas peatükis oli võetud kohtupraktika. Riigikohtu praktika kohaselt tuleb välja selgitada, kas juhatuse liige on oma kohustusi rikkunud tahtlikult või raskest hooletusest ning kas esineb põhjuslik seos tahtlikult või raske hooletusega toime pandud teo ja maksuvõla tekkimise vahel. Seega on oluline maksuõigusliku vastutuse tekkimiseks leida juhatuse liikme tegevuses süü olemasolu. Samuti on oluline teada, et kerge hooletus ei too kaasa juhatuse liikme vastutust.

Juhatuse liikme süüd ei saa eeldada, vaid selle tõendamise koormus lasub täielikult maksuhalduril. Maksuõiguse kontekstis on oluline märkida, et põhjuslik seos ei pea olema alati vahetu, st tekkinud kahju ei pea igal juhul olema kohustuse rikkumise vahetu tagajärg. Tuleb silmas pidada, et juhatuse liikme teo tuvastamine tugineb juhatuse liikme poolt tema kohustuse rikkumise tuvastamisel, tagajärje tuvastamine aga maksuvõla olemasolu tuvastamisel.

Töö käigus on autor jõudnud järeldusele, et maksuõigusest tulenevad kohustused võib liigitada juhatuse liikme spetsiifiliste kohustuste hulka. Need kohustused tulenevad MKS-st ja teistest maksuseadustest ning vaadeldavale tegevusvaldkonnale omastest normidest ja tavapärastest toimimisreeglitest. Osa kohustusi võib tuleneda ka maksuõigusest väljaspool asuvatest õigusaktidest.